

СЕНТЕРУ ЯЛАВЭ

1944 сулхи майн 5-мөшөнчөпө тухать

Муркаш район хаҗачё

47 (7364) №

Шамат кун, 2006 сулхи июнён (су) 3-мөшё

Хакё ирёлкё

Информаци технологийёсен халашан ёҗлемелле

Чаваш Республикн Президентён Администрацийён Ертүси Энвер Аблякимов кёҗнерни кун административла реформана пурнаҗа кёртес телёше ёҗлекен комиссин черетлё ларавне ирттернё.

Унта "Чаваш Республикн Министрсен Кабинечён ёҗё-хёлён тёп сул-йёрёсемпе катартавёсем тарах хатёрлекен пёрлехи докладан методика рекомандацийёсем тата бюджета планланкан субъектсён ёҗё-хёлёпе тёп сул-йёрёсемпе катартавёсем пири доклад хатёрлессе җинчен" Патшаләхпа муниципалитет влаҗёсен ёҗ тавакан органёсене пырса тивекен сәмәлләхсемпе функцисене республикан пёрлехи реестрне хатёрлемелли йёрке җинчен" анлантарусемпе Чаваш Республикн экономика аталанавёпе суту-илү министрөн сүмё Любовь Петрова тухса каласна.

Чаваш Республикн сыханула информатизаци Патшаләх комитечён председателё Александр Сидоренко "Патшаләх влаҗён Федераци тата республика органёсемпе ыраҗти хай тытамләх органёсен хушшинчи сыханавә лайәхлатмалли процедурасем, информация тытамёсем тата управлени хатёрёсем җинчен" темәпа доклад тунә. Вәл электронла административла регламентсем тавас енёпе пыракан ёҗсем җинчен пёлтернё. Вёсен тёп теллөвёсем җапларах:

- влаҗ органён ёҗ-хёлне информация телёшёнчен уҗҗан катарта парасси;
- патшаләх шайлашавён тухәҗләхёпе бюджет управленийён пахаләхне үстересси;
- патшаләх паракан сәмәлләхсен пахаләхне үстересси;
- патшаләх җулаҗийёсен квалификацияне үстересси;
- обществәшән патшаләхән управлени тытамне тытса тәрасләх хакне җакарасси;
- влаҗән төрлө органён ёҗсен хушшәхне үстересси тата җак теллөвө информация тытамёсен тухшшинчи пуләма җирёплетесси.

Энвер Аблякимов сәкна паләртнә: патшаләх органёпе ыраҗти хай тытамләх органёсем паракан төрлө сәмәлләхпа функцисөн тулли перечёне кёске вәхәтрах туса хатёрлемелле. Вәл пур организацисемпе граждәнсемшён те паллә пулмалла.

ЧР ПА пресс-служби.

Ачасене хутёлемелли пётём тёнчери куна халалласа

Ачасем - пирён пуласләх

Июнён 1-мөшине, Ачасене хутёлемелли пётём тёнчери куна халалласа саванәҗла уяв иртре. Унта районти шул сүлле җитмен ача-пәча учреждениёсене сүрекенсем хушшәҗё.

Уява хушшәнакансене район пусләхё Ю.А. Иванов, Муркаш ял тәрахён пусләхё Н.И. Никитин, социаллә хутлөх пайён ертүҗин сүмё А.Н. Кузьмин т. Ыт. сәламларёҗ.

Сән үкерчөкре: уявра.

В. ШАПОШНИКОВ.

Автор сән үкерчөкё.

Парти пурнаҗё

К. Косачёв: Чаваш Республикн - шанчәклә, ответлә партнер

Майн 31-мөшөнче Шупашкарта Чаваш вёрентү институтёне "Чаваш Республикнче "Пёрлехи Раҗсей" партийён идеологи ёҗне йёркелессе тата агитацие пропаганда ёҗён модельне реализацилессе" темәпа семинар иртре. Парти Федераллә совечён Президиумён членё, Патшаләх Думин чикё тулашёнчи ёҗсен Комитечён ертүҗи Константин Косачёв, ёҗ тата социаллә политика Комитечён членё Фаида Гайнуллина пресс-конференци ирттерчө.

К. Косачёв сёршыври регионсенчен уйрама Чаваш Республикн РФ Президентё Федераллә Пухәва янә Сүрура катарта пек тухәҗлә тата малашләхә пәхса ёҗлесе пынине паләртре: республика - шанчәклә тата ответлә партнер. "Шупашкар - Мускав" сыхану икё майлә та әнәҗлә ёҗлет, терё парламентарий. Чаваш Республикн влаҗән федераллә органёсенче те, Патшаләх Думинчи "Пёрлехи Раҗсей" фракцире те пулшупа әнлану тупё.

К. Косачёв ЧР Патшаләх Канашёнчи "Пёрлехи Раҗсей" партийён членёсенчен йёркеленё депутатсен ушкәне килёштерсе ёҗлене те паләртре: Республикәри Патшаләх Канашне җитес суйлавра парти регионти уйрама членёсем ытларах суйлансан (вәл кун пири иккёленмест) икё енлө сыхану тата активләрах ёҗлемелле, терё К. Косачёв.

А. ИВАНОВ.

Раҗсейре

Сёне правиләсем пурнаҗа кёреҗё

Султаләк вёҗленнө тёлө автомобилсём валли экзаменсём йышәнмалли сёне методикана ёҗе кёртме паләртнә. җакә вәл кәҗалхи январён 1-мөшөнчен тытанса Сул-йёр правилисене улшәнүсём кёртнөпе сыхәннә. Сәмахран, җынсём пурәнәкән ыраҗсенче умри фарәна сүтмасәр сүреме юрамани пири те ста- тья пур.

Сёне сул-йёр знакёсем пур. Сүсем вёсем «Искусствәллә майпа тунә түремсёрлөх», «Пляж е бассейн», «Каплагәк» тата уйрама территориясене пырса тивекен зона знакёсем. Паллә ёнтё, җак сөнелөхсём экзамен билечёсенче те пур. Сур сул панә вёсе- не пурнаҗа кёртме. Халё вара пулас водитель кандидәчсём пра- ва валли экзаменсене сёне билетсемпе тытёҗ.

Паллә ёнтё, ку пурин те пулаймё. Раҗсей Шалти ёҗсен мини- стерствин сул-йёр хәрушәрләхё енёпе тивёстерессие ёҗле- кен департаментенче пёлтернё тәраҗ, сөнелөхө халыкё пур подразделенисенче те хатёрленсе җитеймен-ха. Вёсенчен ытла- рахәҗшөнче теори экзаменне компьютерпа тытасҗё, сёне про- грамма ыраҗастарасси вара вәхәтпа тата уқса-тенкёпе сыхән- нә.

Сёне билетсенче үкерчөксёмпе ыйтусём улшәннә. Анчәх та кусём пёлтерёшлөх мар. Султаләк вёҗленнө сёре экзаменсём тытмалли сёне методикана ёҗе кёртме паләртнә. Каләпәр, теори ыйтәвёсене хуравланә чухне кандидат пёр хуравне төрөс мар хуравларё пулсан (кун пекки те пулат, кнопкәна төрөс мар пус- нә пулсан), компьютер әна татах тепёр хушма 5 ыйту җине ху- равлама ыйтат. Вёсене төрөс хуравласан экзаменсене тепёр хут пама тивмё. Сук пулсан вара татах вёренме лекет.

ПАЯНХИ НОМЕРТЕ

- 2 стр. - «Екрем» - Мускавра.
- 3-4 стр. - Пай сёреҗсен хуҗисен пёлтерёвёсем (зака җушөпе пичетленет).
- 5 стр. - Телепрограмма.
- 6 стр. - Раҗсее вәхәтләхә килсен.

Ыраҗсенчи Ака туйсём - ёҗ әнәҗләхён паллисём

“Мён пурнаҗслани ёҗ чикки ан пултәр!”,-

пёр-пёрне чёнсе саванәҗлән шәкәл- татрөс Ака туй кёрекине пухәннә ёҗчен- сем. Хёрү ёҗре ёшеннөскерсём паян тулли кёрекерне кәмәлөнне ирөке яма пул- тарасҗён ёнтө...

"Юнга" агрофирма" чикёллө явапләхлә обществәран 650 гектар арендәна илсе ёҗе күлөннө индивидуаллә предпряти (хуҗи - Александр Валерьевич Матвеев) арендә- на илнө тракторсемпөх икё эрнере сурхи ака-суха ёҗсөсене вёслерё. Мён никёсене хуҗёҗ-ха җармәҗқасисёмпе Юнәҗсём асаннә сёр лаптәкё җинчө?

- Юнәҗ тәраҗхөнче пёрремөш кун мар ёҗленёнрен кунти ял хуҗаләхё тёлсёр авә- ралла суләнни мана пёрре мар шухәшлат- тарнә. Савәнпа индивидуаллә предпряти йёркелесе ёҗлесе пәхәс шухәш суралчө. 650 гектар сёре тата техникапа җармәҗ- қасинчи сьсна фермине арендәна илсе шухәшланә ёмөтсене пурнаҗа кёртме пу- ларәмәр. Иртнө кёркуннөх 90 гектар җинчө кёрхи культураҗсём ака хәварса пуламәш утам турәмәр. Әна малалла тәсса кәҗалхи сур акире 211 гектар урпа, 204 гектар тулә, 42 гектар пәрсә, пёр гектара майлә хәяр тата 2 гектар хёрлө кәшман вәхәтра акра- мәр, ыттинне пусу хәвартәмәр. Халё умри төлвө - мён акинне төрөс-төкөл пәхса үстересси. Кунта та пирён пёрлехи вәй кирлө пуласса шанатәп, - терё Ака туя уҗса А.В. Матвеев.

Пёрлехи вәй кунта 27 җынна пёрлештер-

се тәрәт. 7-шө фермәра ёҗлекенсём пул- сан, ыттисём - васкавлә ёҗ килёшөвөпе ёҗлекенсём. Хыҗа юлнә сур акире вёҗме

Сур акире хастар механизатор- сөн ушкәнө.

пурте пёр сын пек пулса ирхи сичө сөхет- рен пуласа сём тёттөмччен хирте вәй хуҗёҗ. Халё курапәр ёнтө, кәләхәх та мар. Сёр хатёрлес ёҗре В. Романовпа Н. Рома- нов тата А. Соколов, акара В. Маряшкинпа А. Ершов тата А. Иштудов, акнә анасене пусәраңтарнә сёрте Л. Петров механизә-

торсемпе С. Киршев водитель сурхи паха вәхәта усаҗар сая ямарёҗ. Ёҗре С. Ягод- кина, А. Маряшкин, Г. Егоров акаҗсёмпе

Акаҗсёмпе грузчиксен түпи те кайри ретре пулмарё.

вәрләхә хире кәларассие тимленө Л. Петро- ва, В. Егорова, Р. Коракова, Л. Кузнецо- ва, Т. Москалева ёҗченсём тата Т. Соко- лова заправщица та хәйсём чәнахах пёр чәмәрта пулнине ёҗпе сирёплетрөс.

...Ёҗре сичө хут тар юхтарнә ёҗченён канури юрри те ян каят.

Анатолий БЕЛОВ.

Автор сән үкерчөкёсем.

Наци проекчө

Гранта тивёсөкөн шулсём паллә

"Вёрентү" наци проекчөпе килёшүллөн чи лайәх шулсө- не суйласа илмелли конкурс сөнтерүсисём паллә. Ытлари кун ЧР Министрсен Кабинечён йышәнәвөпе йёркеленө ёҗ уш- канө вёсен списокне сирёп- летрө.

1 милион тенкө парса пул- шать. Кәҗал Раҗсейре сәк гран- та пётёмөшлө пөлу паракан виҗё пин учреждени тивёсөмө- лө. Кашни регион валли ку телёшлө квота паләртнә. Чә- вәш Енрен 33 шул Раҗсей гран- те илме пултарат. Конкурс республикәри 200 шул хуш- шәннә, иккөмөш тапхәра 93-шө (вәтам шулсөн 24 процентчө) тухнә. Ёҗ ушкәнён ертүси, ЧР вёрентүлө сәмәрәкөн полити- кин министрө Г.П. Чернова па- ләртнә тәраҗ, чи активлисём - Сёмёрлепе Шупашкар хули- сём, Красноармейски, Муркаш, Етёрне районсём. Конкурс суйлавён 10 критерине шул-

сём юлашки виҗё султа мөнле тивёстернине тәтса пама сәмәл пулман. Экспертсөн 93 шул тәратнә материалсене җав тери тёллөн тишкерсе хәк- лама тивнө. Шел, кёске тапхәр- тах сәкән чухлө вөренү учре- жденине җитсе унән ёҗлепе ыра- раңта паллашма май килмен. Сапах та икшер томлә конкурс материалёсемпе туллин ёҗлеме, чәннипөх лайәхисене суйласа илме пултарни кура- нәт.

Раҗсей грантне тивёслө пул- нә шулсөн списокне сёртме уйәхөн 12-мөшөчөн РФ Вёрен- түпе наука министрствине ярса парасҗө. Раҗсейри 1 мил- лион тенкө пама паләртнә виҗё пин шул списокне авән уйәхөн 1-мөшө телне сирёплетсе йы- шәну кәларасҗө. Сәк уқсана унта-кунта сапаласа пөтерме е шалу валли тәкаклама юра- масть. Вёрентү пахаләхне лай- әхлатма кирлө оборудовани, вөрентү пособийсём туянма,

педагогсөн квалификацине үстерме уса курмалла. Раҗсей грантне илнө шулсём сәк кон- курса виҗё сул иртсөн кәна татах хушшәнма пултарасҗө. Паләртма кәмәллә, җитес сулхи конкурс хәйсём ёҗсөсене тәратма тивёслө шулсём рес- публикәра сахал мар. Кәҗал вәй виҗёсө темөннисём те хәй- сен ёҗсөсене тивёслөпе катар- тасси иккёлентермест.

Ларура ЧР Президентчөн гран- тне - 200 пин тенкө памалли 20 шула та сирёплетрөс.

РАҗСЕЙ ГРАНТНӨ ТИВӨС- ЛИСӨМ

Ял шулсём
Муркаш районөнчи Муркаш лицей
ЧР ПРЕЗИДЕНЧӨН ГРАНТ- НЕ ТИВӨСЛИСӨМ
Ял шулсём
Муркаш районөнчи Калайкас- си шулө
Муркаш районөнчи Нискасси шулө

2006 сулхи Пётём Раҗсейри ял хуҗаләх җыравө

Ял хуҗаләхне специалистсём кирлө

"АПК аталантарасси" наци проектне пурнаҗа кёртме ял хуҗаләх сферине 30 пин ытла сәмрәк специалист кирлө. Чәннипөх те, кадр ыйтәвө паян та төп ыраҗ- та. Анчәх та сәмрәксём яла юласшән мар. җапла майпа җынсём те, ялсём те вәтә- ләсҗө. Савәнпа та асаннә наци проекчөн 3-мөш өнө специалистсене валли сурт- йёр тәвассиле сыхәннә. Ан- чәх та агропромышлен- ность комплексө тәтса пара- кан плансене паләртиччен паян ку телёшлө сёршывра лару-тәру елле пулнине пөлни кирлө. Кәҗал июль уйәхөнчө иртекен Пётём Раҗсейри ял хуҗаләх җыравө шәпах сәк ыйтусём сине те хурав парө. Пётём Раҗсейри ял хуҗа-

ләх җыравө вәхәтөнчө тул- тарса җырма паракан 4 төрлө хутран виҗсөшөнчө "ёҗ ресурсөсём" текен пай пур. җыравсә ял хуҗаләх предпрятийёсенче унта пёлтәрхи тата кәҗалхи ялан тата вәхәтләх ёҗлекенсен йышөпе сөҗ интереслен- мест. Вәл ял хуҗаләх пред- прятийёсенче вәй хуракан- сём миҗе сын-сөхет тунипе те, ёҗлекенсенчен миҗе хөрарам, миҗе арсын, вёсем миҗе султа пулнине те кәсәк- ланат. Савән пекех - вёсен пөлу шайөпе, хыҗсән ёҗе ыраҗсенчө те. Ертүсөрен вара унән ёҗ стажө тата ял хуҗаләхөнчө мөн чухлө ёҗлени пири те ыйтасҗө.

Сырава йёркөлекенсене савән пекех ялти инфра- структура шайө те интерес- лентерет. Сулсём епле, электричествәпа, әшә сөчө- сөмпе уса кураҗсө-и, шыв, газ, тата телефон сыхәнәвө пур-и?

Сәк халь сөҗ асаннә ин- формацие төпе хурса сөҗ патшаләх аграри политики- не йёркөлемө пултарат. Раҗсей Президенчө В.В. Пу- тин сәмахёсемпе каласан, аграри политикин төллөвө - Раҗсейри яла экономика телёшёнчен әнәҗлә тата инвестици енчен илёртүллө тәвасси.

Апла пулсан, хамәрән пу- ласләх епле пуласси эфир Пётём Раҗсейри ял хуҗаләх җыравө вәхәтөнчө паракан төрөс те тулли хуравсенчен нумай килет.

Л. ПАВЛОВА.